

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 283 (17.267). ● 12 декабрь 1978 йил, сешанба ● Баҳоси 2 тийин.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети пахта териш ва давлатга сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1978 йил декабрь ойининг биринчи ўн кунлигидаги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўмаги билан байроқлари қўйиладиган қўлдирилди. Жинзхав областда (област партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Б. Боймиров, област икромия комитетининг раиси ўртоқ Э. Исмолов, област қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ М. Милев, «Заготхлопком» област бirlашмасининг бошлиғи ўртоқ К. Шодиев, «Обсельхозтехника» раиси ўртоқ Г. В. Лаврентьев, област сугориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. Г. Собиров, област комсомол комитетининг секретари ўртоқ З. К. Болтабоев). Бу област пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 110,14 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 4,15 процент кўпайтиришни таъминлаган.

Сирдарё областининг Сирдарё районида (район партия комитетининг секретари ўртоқ М. К. Каримов, район икромия комитетининг раиси ўртоқ У. Хўжаев, район икромия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ М. Мирқурбон, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ В. А. Ким, район сугориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ К. Беков, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ М. Х. Йўлдошев). Бу район пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 75,62 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 7,7 процент кўпайтиришни таъминлаган.

Жинзхав областининг Қўрқит районида (район партия комитетининг секретари ўртоқ Б. Сериков, район икромия комитетининг раиси ўртоқ Т. Оналбоев, район икромия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. Тўлибоев, «Райсельхозтехника» бошқарувчиси ўртоқ Х. Қўрқитбоев, район сугориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Т. Нодиров, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Г. Қўрқитбоев). Бу район пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 95,60 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 5,79 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Тошкент областининг Пискент районида олиб берилди.

Тошкент област, Пискент районидаги 2-Пискент совхозига (совхоз директори ўртоқ А. Дўсқубов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Д. Қўрқитбоев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Х. Нуров, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ А. Уринбеков). Бу совхоз пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 88,74 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 11,38 процент, шу жумладан машина теримини 12,9 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Самарканд област Жамбўй районида олиб берилди.

Жамбўй област, Мирзачўл районидаги Абай номи қўрқит совхозига (совхоз директори ўртоқ С. Минтоев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ К. Батанов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Б. Умаров, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Б. Беков). Бу совхоз пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 105,29 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 9,89 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қорақалпоғистон АССР, Беруний районидаги Бўдённий номи совхоздан олиб берилди.

Қашқадарь област, Нишон районидаги ингичка тоғли пахта етиштиришга хитисослашган «Туркманiston» совхозига (совхоз директори ўртоқ Ф. Усмонов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ К. Каримов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Ш. Эшмуродов, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Э. Чоршанбиев). Бу совхоз пахтанинг ингичка тоғли, навларини тайёрлаш умумий ҳақмини 114,86 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 8,67 процент, шу жумладан машина теримини 3,84 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қашқадарь област, Нишон районидаги «Самарканд» совхозидан олиб берилди.

Самарканд област, Москва қолхозига (қолхоз правленисининг раиси ўртоқ Б. Тошбоев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Норов, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ И. Мухаммадиев). Бу қолхоз пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 99,42 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 11,59 процент, шу жумладан машина теримини 5,46 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Наманган област, Коссовой районидаги Куйбисов номи қолхоздан олиб берилди.

Сурхондарё област, Термиз районидаги ингичка тоғли пахта етиштиришга хитисослашган Ленин номи қолхозига (қолхоз правленисининг раиси ўртоқ Б. Қўрбон, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Х. Сунонов, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Б. Бобоев). Бу қолхоз пахтанинг ингичка тоғли навларини тайёрлаш умумий ҳақмини 95 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 14,67 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Сурхондарё област, Жарқўрғон районидаги «Соҳил» қолхозидан олиб берилди.

Сурхондарё област, Пискент районидаги 2-Пискент совхозига (совхоз директори ўртоқ А. Дўсқубов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Д. Қўрқитбоев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Х. Нуров, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ А. Уринбеков). Бу совхоз пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 88,74 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 11,38 процент, шу жумладан машина теримини 12,9 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Самарканд област Жамбўй районида олиб берилди.

Жамбўй област, Мирзачўл районидаги Абай номи қўрқит совхозига (совхоз директори ўртоқ С. Минтоев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ К. Батанов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Б. Умаров, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Б. Беков). Бу совхоз пахта тайёрлаш умумий ҳақмини 105,29 процент бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашни 9,89 процент кўпайтиришни таъминлаган. Байроқ Қорақалпоғистон АССР, Беруний районидаги Бўдённий номи совхоздан олиб берилди.

ШИРИН ЧИРОҚЛАРИ

НУРХОНА САККИЗИНЧИ АГРЕГАТИ ИШГА ТУШИДИ
СИРДАРЕ ГРЭСИ ҚУВВАТИ 2,4 МИЛЛИОН КИЛОВАТГА ЕТДИ
«ИШЧИ ЭСТАФЕТАСИ» АНЪАНАЛАРИГА САДОҚАТ
БУНЕДКОРЛАР МЕХНАТ КУНДАЛИГИДАГИ ЯНГИ САҲИФАЛАР
ҚУРВЧИЛАР АҲДИ: «ЗАРБОР ИЛНИ ЗАРБОРЛАРА АЙУНЛАЙМИЗ!»

Сирдарё ГРЭСининг пўлат равоқлари узоқ-узоқлардан кўзга ташланади. Қадимий чўл бағрида бунёд этилган бу нурхонанинг бир қисмида Мирзачўл ишлаб чиқариш артериясига нур ва энергия етказиб турилади. Айни чоғда кучли электр турбиналари ёнида унинг янгилири — замонавий сафдорлар ҳам қуришмоқда.

ГРЭС бунёдкорлари ҳаётида янгиликлар жуда кўп. Қуни кеча улар катта зафарни кўлга киритдилар. Навбатдаги 8-энергетика блоки санот учун ток бера бошладилар. Ҳавотроқ посёлкида аса, нурхона бунёдкорлари ва унинг фойдаланишга топширувчилар учун санаторий-профилакторий қурилиши бошланганлиги ҳақида хушхабар тарқалди. Бу ерда замонавий медицина шаҳарчаси қад ростланди. Шифобахш сув давонининг манбаи бўлиб хизмат қилди. Келаси йили бу ерда дам олувчиларнинг дастлабки гуруҳларини қабул этиш мўлжалланмоқда.

Бундан бир ҳафта илгари Сирдарё ГРЭСи бунёдкорлари ҳаётида энг қизгин, энг масъулиятли дамлар бўлди. Инженер навбат саккизинчи блокин фойдаланишга топшириш учун ҳамма бир жон-кўч билан ишга тушди. Шунинг билан Сирдарё ГРЭСи катта мастери Г. Плешаков, электротехник бошлиғи Э. Нуртаев, катта машинист И. Кулагин бир тан бўлиб меҳнат қилди. Муддатидан беш кун илгари блокин ишга туширишдан олдин синов бўлди. Бунда «Среднеэнергомонтаж» бошқармаси соловчилари катта ишларни амалга оширдилар.

Саккизинчи блокин фойдаланишга топширилган бўлсак ҳам гоёт ҳаяжонлангилми, — дейди машҳур бригадир Э. Уланов. — Бу блокин ҳам фақат «аъло» баҳода топширилди. Шунинг билан бетончилар ва дурадгорлар, турбина ва генератор йиғувчилар, қўйинчи, ҳамма-ҳамма зўр маҳорат, зўр шикоят билан ишладилар. Комплекс синов ишлари бир мейёрда борди.

Бошқарув шичти олдида турган инженерлар ҳам синовни муваффақиятли ўтказишга ҳақида хушхабар тарқалди. Бу ерда замонавий медицина шаҳарчаси қад ростланди. Шифобахш сув давонининг манбаи бўлиб хизмат қилди. Келаси йили бу ерда дам олувчиларнинг дастлабки гуруҳларини қабул этиш мўлжалланмоқда.

Бундан бир ҳафта илгари Сирдарё ГРЭСи бунёдкорлари ҳаётида энг қизгин, энг масъулиятли дамлар бўлди. Инженер навбат саккизинчи блокин фойдаланишга топшириш учун ҳамма бир жон-кўч билан ишга тушди. Шунинг билан Сирдарё ГРЭСи катта мастери Г. Плешаков, электротехник бошлиғи Э. Нуртаев, катта машинист И. Кулагин бир тан бўлиб меҳнат қилди. Муддатидан беш кун илгари блокин ишга туширишдан олдин синов бўлди. Бунда «Среднеэнергомонтаж» бошқармаси соловчилари катта ишларни амалга оширдилар.

Сирдарё ГРЭСининг пўлат равоқлари узоқ-узоқлардан кўзга ташланади. Қадимий чўл бағрида бунёд этилган бу нурхонанинг бир қисмида Мирзачўл ишлаб чиқариш артериясига нур ва энергия етказиб турилади. Айни чоғда кучли электр турбиналари ёнида унинг янгилири — замонавий сафдорлар ҳам қуришмоқда.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Ўзбекнефть» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллектив нефть қазиб олиш юзасидан беш йилликнинг уч йили планини муддатидан аввал, 4 декабрь кун бажарди. Газ қазиб чиқариш юзасидан уч йиллик программа 5 октябрь кун бажарилган эди. Социалистик мусобақада мусобақадорлардан анча ўзиб кетган «Каршинефть», «Фергананефть» бошқармаларининг коллективлари меҳнат талабасига катта ҳисса қўшдилар. Республика халқ хўжалиги йил охиригача қўшимча равишда бир неча ўн минг тонна нефть ва неча ўн миллион кубометр табиий газ олади. Шу билан бирга қазиб олинган ёқилгининг таннархи планда белгиланган кўрсаткичдан пасайтирилди.

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМ

НУКУС, 11 декабрь. (ЎзТАГ). Амударё соҳилларида шодона байрам бўлиб ўтди. Қозоғистон Қизилўрда области меҳнатқашларининг Қорақалпоғистон АССРдаги дўстлик ҳафталигига иқтисодга етди. Бу ҳафталик мамлакатимиз барча халқлари равақининг мустаҳкам пойдевори бўлиб қолган КПСС ленинча миллий сиёсатининг ҳаётий кучини яна бир бор намойиш қилди.

Дўстлик ҳафталиги қатнашчиларининг Элликальва йўқувчилари, Автоном республика шимолидаги шолкорлар ва жанубидаги пахтакорлар, Қизилқум чорвадорлари, Тахиятош энергетиклари ва гидроқозилари ҳузурига қилган савфалари меҳмонлар ва мезбонлар хотирасида узоқ вақт сақланиб қолади. Қозоқ элининг вакиллари қорақалпоқ ва ўзбек, туркман, рус ва татар хонадонларида, Қорақалпоғистонда яшаб, биргаликдаги меҳнатлари билан шу Автоном республика дийрини ўзгартиратган қўлгина бошқа миллат намоёндалари томонидан азиз меҳмонлар сифатида хушнудлик билан кутиб олинди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Чилии районидаги «Коммунизм» қолхозидан шолкор Ширингул Қозонбоева билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Нукус районидаги «ВЛКСМ» 50 йиллиги совхозидан Александр Канингинг қардош адабэтиларининг оқсоқоллари Аскарота Тоқмағанбетов билан Жўлмурза Аймурзаевнинг Қизилўрда билан Қорақалпоғистон АССРдаги бошқа дондор кишиларнинг учрашувлари мароқли бўлди.

Автоном республика пойтахтида қозоқ фильмларининг фестивали, «Совет Қозоғистонинг фотосуратлари» мавзусидаги кўргазма, китоб армаркалари муваффақиятли ўтди. Иккунчи ташкилотларда расмлар, эдиблар, композиторлар, артистлар билан учрашувлар бўлиб ўтди. Орол халқ чоғуғасоблари оркестри, «Сирсулу» қўшиқ ва ракс ансамблининг халқ коллективлари, Қизилўрда области филармониясининг артистлари маданият уйлари ва клубларнинг сахналарида, дала шийонларида ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Нукус Санъат саройида ўтказилган тантанали кеча дўстлик ҳафталигининг якуни бўлди. Бу ерда Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Аймуртов, Қизилўрда область партия комитетининг секретари Д. Айдаров нутқ сўзладилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ
«НАМАНГАН ҲАҚИКАТИ» ОБЛАСТ ГАЗЕТАСИ
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИГИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнатқашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этишдаги хизматлари учун ҳамда биринчи сон чизиқига 60 йил тўлиши муносабати билан «НАМАНГАН ҲАҚИКАТИ» област газетаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТМОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛТАОВА.
1978 йил, 11 декабрь.
Тошкент шаҳри.

Ў. ХУҲАЕВ,
Х. СУЛТОНОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбирлари.
Суратда: илгор арматурачи Х. Минназаров, бригадир А. Разин ва илгор ишчи С. Нуртаев.
А. Усмонов фотоси (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада матбуот, полиграфияни ривожлантиришдаги хизматлари учун ва «Наманган ҳақиқати» област газетасининг биринчи сон чизиқига 60 йил тўлиши муносабати билан қўлдан келтирилган «Ўзбекистон ССР»да хизмат кўрсатган маданий ходим» фахрий унвонини берди.

Киргизбоб Тўхтарбой — «Ударики» област босмахонасининг хеф терувиши.
Мирзев Фозил Сулаймонович — газета редакцияси партия турмуши бўлимининг мудири.

Нурматов Эрмат — газета редакторининг ўринбосари Юсупов Иброҳим — Ўзбекистон қолхоз ва совхозлар тарихи институти област филиалининг илмий секретари. Газета редакцияси партия турмуши штатиси бўлимининг мудири.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада матбуоти, полиграфияда кўп йиллар самарали ишлаганилиги учун ва «Наманган ҳақиқати» област газетаси ходимлари ва штатиси мухбирлари ҳамда «Ударики» област босмахонасининг ходимларидан бир гуруҳларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

ҚУВА
Район меҳнатқашлари тайёрлов пунктларида 33,267 тонна «оқ лўн» топшириб, йиллик «оқ хўжалик» планини муддатидан илгари шараф билан бажардилар. Пахтанинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинди. Азамат механизаторлар бункерлардан 28 минг тонна дурдона тўқидилар. Бу билан машина терим плани 107 процент бажарилди. Машиналарнинг иш умуми ўтган кунларидан анча кўтарилди. Районнинг улкан хирмонига «Ўзбекистон», «Ленинизм», «Охунбоев номи», «Коммунизм», «Социализм», «Димитров номи», Калинин номи қолхозлар ва бошқа хўжаликларнинг пахтакорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Келаси йилда

пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун агротехниканинг қузғи тadbирлари теъкорлик билан амалга оширилмоқда. Ерлар ўқитилиб, шудгорланмоқда. Етиштирилган ҳосилнинг олтириг грамиларига йиғиштириб олиш меҳнат аҳлининг вонқинди бўригга айланди.

ЧУСТ
Давлат тайёрлов пунктларида 43,380 тонна пахта етказиб берилди. Бу билан район меҳнат аҳли халқ хўжалик планини муддатидан илгари адо этди. Хосилдорлик гектар бошига 31 центнерга етди. Топширилган пахтанинг қариб 22 минг тоннаси «ангарон келамларда» торилди. «Коммунизм» совхоз, «Ўзбекистон» қолхоз пахта тайёрлашда қарвонбоши бўлдилар. Шу кунларда борлиқ

хосилни тўла йиғиб-териб олиш учун қизғин кураш кетмоқда. Ғузапов йиғиштирилмоқда, ерлар ўқитилиб шудгорланмоқда.

УЛКАН «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашининг бориши тўғрисида шу йил 11 декабрь бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан бунён (умумий тайёрланган пахтага нисбатан процент ҳисобда); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан бунён (планига нисбатан процент ҳисобда).	0,32	110,14	—	104,81
ЖИЗЗАХ	0,09	108,01	0,08	106,36
КАШҚАДАРЕ	0,03	104,76	0,04	107,61
БУХОРО	0,06	103,52	0,07	101,27
ТОШКЕНТ	0,14	103,19	0,07	103,13
СУРХОНДАРЁ	0,01	102,80	—	109,26
НАМАНГАН	0,07	102,63	0,03	95,45
ФАРҒОНА	0,02	101,26	—	104,07
АНДИЖОН	0,21	100,95	0,09	106,36
САМАРҚАНД	0,39	93,88	0,02	84,76
Сирдарё	0,09	87,12	0,02	98,87
Хоразм	0,04	77,74	0,02	77,57
ҚАСССР	0,13	100,00	0,04	100,22

Шу жумладан ингичка тоғли пахта
БУХОРО 0,06 108,36
Қашқадарь 0,17 99,69
Сурхондарё 0,19 96,97
Наманган — 95,43
Республика бўйича: 0,17 98,63

11 декабрь кунин Тошкентда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Х. Абдуллаев раислигида Осиё мамлакатлари қўрқоч театrlарининг халқро фестивали тайёрлаш ва уни ўқитиш ташкилот комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Фести-

ган ахбороти тингланди, шу-нигда республика қўрқоч театrl қурилишининг бориши масаласи кўриб чиқилди. (ЎзТАГ).

Генерал-полковник Степан Ефимович БЕЛОНОЖКО

Шарий-Жайунов Осман Маматгазали утун чыгарып, таалайга татып, бул шүрө районда тааштын түгөрүгү колмасын жана айтат. ХХР тапкы ишлар минки Хуан Хуантин Хитол Шарий-Жайунов Осме маманатлары билан бирлашкан фронт» түзүшүн талап кылдын түргүндөй баанетини таахал, министр Шарий-Жайунов Осме маманатлары таашилотт асыларын жин ухусула уу фиккалар борунушун катары катары Министр Хитонезил кылдымасылик жаранатиле ала, активкор роль убанатил иштинин таахилал утди. Шинг сүзүга караганда кылдымасылик харакат Вепдунг сибастинин давомдир. (ТАСС).

Министр Индонезия кўрилмаслиги ҳаракатида янада активроқ роль ўйнашга интилишини таъкидлаб ўтди. Унинг сўзига қараганда кўрилмаслиги ҳаракати Бондунг сиёсатининг давомидир. (ТАСС).

«Езувчи-санъаткорнинг қиммати тасвирнинг ҳаққонийлиги билан белги-ланади».

Н. А. Добролюбов.

Ўтмишда миллий ва маънавий эришган ҳалқлар Коммунистик партия ва унинг йилларча миллий санъат тараққиоти билан қисқа му-қаддас ҳаёт томонидан ри-вожланган илгор миллиятга айланган. Маълумки, Ок-тябрь революцияси қалар ва революция қалла қозон-ган давлати йилларда рус, украин, белорус каби ўтмиш-даёқ реализмнинг юксак бос-қичларига кўтарилган бир қанча халқларнинг миллий адабиётларини истисно этган-да, мамлакатимизда баъзи халқларнинг бой оғзаки ижо-ди мавжуд бўлса ҳам ҳали уларнинг ёзма адабиёти шаклланиб етмаган энг андиг-гина унинг дастлабки наму-налари яратилган эди. Баъзиларида эса, ёзма ада-биёт у ёқда турсин, ҳали миллий ёзувнинг ўзи ҳам йўқ эди. Социалистик тусум шароитида ўтмишда ҳатто ўз ёзуви ва ёзма адабиётига эга бўлмаган халқлар тафак-кур жиҳатидан, маданият ва маърифат жиҳатидан асрлар хизматини ўтаб қўйди ҳамда мустақил катта адабиёт яра-тиб, жаҳоннинг илгор халқ-лари маданияти адабиёти бил-лан беллаша оладиган юксак-ликка кўтарилди. Бундан аёнки, Горький совет ёзувчи-ларининг Бутунтнфифоқ би-ринчи съезида алоҳида қайд қилиб ўтганидек, мам-лакатимиздаги кичик халқ-ларнинг ижодий тажрибаси, истеъдодларининг миқдори муайян халқнинг миқдорига боғлиқ бўлмасдан ва муайян миллиятнинг кишилиги тари-хидан аҳамияти унинг миқ-дори билан белгиланмасдан, балки унинг жаҳон мадания-тига қўшган ҳиссаси билан белгиланиши тўғрисидаги марксча-ленинча қонуннинг тўғрилигини яна бир қарра тасдиқлаб кўрсатди.

Бугунги кунда халқлар учун Чингиз Айтматов ва Расул Гамзатов, Қайси Қўлиев ва Давид Кугультинов, Влади-мир Санги ва Юрий Ритхэу-ларнинг номини энциклопед-ия справочникларидан қи-диришга ҳожат йўқ.

Бизнинг нурафшон днери-мизда меҳнаткаш халқ оми-сининг бахт-саодати, эрки ва порлоқ истибодни йўлида фи-далкорлик кўрсатган ҳар бир санъаткор юрти, миллиати, ирки, ёши ва жинсидан қатъ-ий назар, муносиб иззат-қур-матган эга бўлади ва юксак қадрланади. Ана шундай кат-та бахтга, юксак ҳўрматга мушарраф бўлган истеъдод соҳибларидан бири Соци-алистик Меҳнат Қўрамонни, Ленини ва СССР Давлат муко-фотлари лауреати, Қирғизист-тон ССР халқ ёзувчиси Чин-гиз Айтматовдир.

Ушман адиб совет адабиё-тининг пешкадам намоянда-лари билан бир сафда туриб кўп миллилати совет адабиё-тининг тарихий тарққоти-га, социалистик реализмнинг камолотида салмоқли ҳисса қўшмоқда. Адибнинг юксак савияда ёзилган адабий-тан-қидий, илмий-публицистик мақолалари ҳам, ҳақирий санъат даражасига кўтари-ган барча қиссалари ҳам бундан гувоҳлик беради. Ч. Айтматов асарларининг халқ орасида шухрат қозониши ва кенг оммалашганининг асо-сий сабаби ёзувчининг халқ ҳаётини, халқ руҳини ҳақ-қоний акс эттирилганлигида, коммунизмнинг ҳаёбатхаш го-яларини юксак маҳорат бил-лан ифодалаганлигида, халқ ижодий бойликларидагидан унум-ли фойдаланиб катта филь-ларини, муҳим ҳаётини пробле-маларни содда ва сиқик фор-маларда бера олганлигида-дир.

Ч. Айтматов ижодий ўз-ўзи-дан юзага келмади. Аксинча, бир халқ иқлимининг, ёш авлод кекса авлоддан, ёш ёзувчи иқлимининг ёзувчидан сабоқ ўрганб келган синга-рини унинг ноб истеъдоди ҳам мавжуд иқлимнинг ша-роити ва янги тарихий ша-минда юзага келди ва тез суръатлар билан равақ то-па бошлади.

Ч. Айтматов меҳнат фа-олиятини жуда эрта бошла-ди. 1942 йил, оғир уруш йиллари. 14 ёшли Ўспирин Шакар қишлоқ Советнинг котиби, солиқ йиғувчи ва-кил, ҳинг трактор бригадаси-нинг сўбчибсин бўлиб иш-лайди. 1948 йили Жамбулга-ги зооветеринария технику-мининг тугатди. Қирғизистон қишлоқ ҳўжалик институти-да ўқиди. Олий маълумот-ли мутахассис дипломи би-

ноқидида, айтиш мумкинки, умуман қирғиз совет адабиё-тида унутилмас катта воқеа бўлди. Шу йили «Новий мир» журналида «Жаҳонда энг гўзал севи қиссаси» (Луи Арагон) «Жамилла» нашр этилди. Асар тез ора-да кўпгина тилларга таржи-ма қилиниб жаҳон жамоатчи-лигининг диққат-эътиборини қозонади. Бошқача айтганда, «Голуби севи тини» деб аталмиш бу асар ёзувчининг жаҳонга танитиди. Қирғиз совет адабиёти қисқа тарихи давомида бундай ноб асарни кўрмаган эди. Ушбу лирик қиссада, гўзаллик ва озо-лик қарор топан янги, ҳаёт-бахш давр руҳи, коммунизм учун курашаётган совет ки-шиларининг жўшқин ҳаёти, пок ва қайғов севгиси, яги-лининг эскилик устидан та-насан санъаткорона қуйла-нади.

«Жамилла» повестидан сўнг катта магистрал йўлга тушиб олган ёзувчи бирин-кетин ўзининг «Сарқомат

дилбарим» (1961), «Бўта-кўз» (1961), «Биринчи муал-лим» (1962), «Сомон йўли» (1963), «Алвидо, Гўларси» (1966), «Оқ кема» (1970), «Эрта келган турналар» (1975), «Соҳил бўйлаб чо-паётган ит» (1977) каби пар-тиявийлик, юксак халқчил-лик руҳи билан сурғорилган асарларини яратди. Комму-низм курувчилари улғувчи-лигини, маънавий гўзалчи-лигини ифтихор билан тара-нуш этувчи бу қиссаларнинг ҳар бири санъаткор ижоди-сини асардан-асарга ўтган сари тобора бойиб, камол то-пиб бораётганлигини намо-и-ши этибгина қолмай, айнаи вақтда кўп миллилати совет адабиётининг ҳам катта юти-нини, камолотини кўрсатувчи ноб асарлар бўлиб қолди. Шу босилдан ҳам новатор ёзувчи 53 ёшида — 1963 йилда «Тоғ ва сарҳи қисса-лари» туркумига кирган «Би-ринчи муаллим», «Бўтакўз», «Сарқомат дилбарим», «Жа-милла» қиссалари учун Ўрта Осиё ёзувчилари орасида биринчилардан бўлиб Ленини мукофоти лауреати деган шарафли номга сазовор бўл-ди. «Алвидо, Гўларси» по-вести эса Давлат мукофоти билан тақдирланди.

Адибнинг «Сомон йўли», «Оқ кема», «Соҳил бўйлаб чопаётган ит» каби айнаи, гўзал қиссаларида кўтарил-ган ҳаётини долзарб масала-лар ўзининг юксак реалистик тасвири билан кишини гойа-да ҳайронлантирди.

Ч. Айтматов XX аср про-блемаларидан ҳеч қачон бе-тарав қолган эмас. Унинг асарлари урушга қарши куч-ли айбонлардир. Бунинг айи-қи-са «Сомон йўли» қиссасида яққол кўриш мумкин. Ёзув-чининг бошқа асарларидан акралаб турадиган «Сомон йўли»да воқеаларнинг йўна-лиши ва ривожланиши қара-ни Ер билан Тўлғаноининг ўзаро диалог, савол-жавоб-лар асосида қўрилган. Бун-да соф интимий ҳодиса-ларнинг маъмури Ер томони-дан тақриб этилиши, чуқур гуманистик ва философия му-лоҳазаларининг Ер тилидан баён қилиниши ўзига маъ-но кашф этади. Ёзувчи бу асарда инсоният тақдирини, унинг ўтмиши ва келажак-ти билан боғлиқ бўлган жуда муҳим масалаларни ўртага ташлади. Асарнинг қўрамонни Тўлғаноин жа-ми-ятининг гули, нақирони, куч-қувватга тўлган қисми уруш-га сафарбар қилиниб, бир-бирининг қонини тўкишни му-тлақо гайри табиий, гайри инсоний ҳол деб билди.

Асарда тасвир этилмиш-ча, омонсин уруш Тўлғаноин умр йўлдошидан, уч сўқу-рлардан фарқланган ва севи-ли келини Алмамдан бирин-кетин жудо қилди. Бирок, она қанчалик ваҳшат чекма-ди, бутун қийинчиликларни ўз зиммасига олади. Катта ҳўжалиқнинг жонқуяр ҳаёт-бери сифатида фронтга не-тангайиш учун тинимсиз меҳ-нат қилди, мислсин жасорат кўрсатади. Қиссада она Ер-нинг алдгорик образи яра-тиган. Ер тилга киради, она билан бирга қайғуради, она-га дала беради.

Табиат томонидан яратил-ган энг олий мавжуд, бу-

тун дўнени ўзига бўйсунди-рган одамдод бир-бирига бу-нчалик зиён етказмай тинч-тоутув яшай олмайдими? Тўл-ғаноиннинг бу муножаотида Ер шундай жавоб беради:

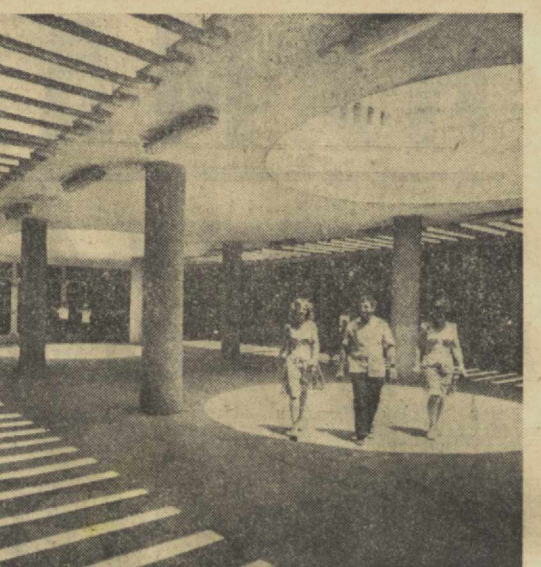
«— Мен билганимдан бе-ри, одам-одам бўлиб яратил-гандан бери уришган уриш-ган. Баъзан урушда мутлақо қирилиб, ном-нишонсин кет-ган эллар ҳам бўлган, қули қўққа соғурилиб, тирик жон қолмай, қонавайронликка юз тутган шаҳарлар ҳам бўлган. Нечта асрлар — одамдод нинга зор бўлиб, бўм-бўш етган вақтларини ҳам бўлди. Ҳар-гал уруш чиққанида гап ук-қанларга уришманглар, қон тўқканча ақд ишлатинглар деб айтаман. Ҳозир ҳам ай-тадиган гапим шу: «Эн одам-лар, сизларга нима керак — Ерми? Мана, мен Ерман, мен барча одам боласинга ета-ман, менга талашинларининг кераги йўқ, менга инқилик керак! Меҳнат керак! Шугор-га битта дон тапласаларинг, юз дон қилиб бераман, хи-пчин санъаларинг, чинор қи-либ бераман, бог қиссалар-нинг, мева тугиб бераман, мол ёйсаларинг, пичан бў-либ бераман, уй қурсаларинг девор бўлиб бераман, уруғ-аймоқларинг қўпайса, ҳамма-ларингга жой бўлиб бераман! Мен тугамайман, мен хасис эмасман, мен қонман, мен ҳаммаларингга барабар ета-ман! Сен энди Тўлғаноин, одам боласи тинч яшай ола-дими, йўқми дейсан. Ўзинг ўйлаб кўри, у меъдан эмас, сизлардан, одам боласининг ўзиндан сизларнинг инқилик-ларингиздан, хоҳишларинг-дан, ақд-идрокларингиздан...» («Сомон йўли», 68-бет). Фа-лсافي мушоадаларга тўлиб-тошган мана шу гоё — инсо-ният бошига қўлфат ёғдира-диган урушнинг латъатлаш-гоёси «Сомон йўли» асарин-нинг фалосифи ташкил этади.

Ч. Айтматовнинг «Оқ ке-ма» қиссаси кўп миллилати совет адабиётида катта во-қеа бўлди. Бу мухтасар, ам-мо мураккаб асар китобхо-лар оламини тўлқинлантир-ди, танидчиларини эса ада-бий мунозараларга қорлади. Ю. Лукин таъкидлаганидек, «Бу қисса жуда катта бади-ий эмоционал кучга эга бў-либ, Айтматовча асарлар яратиб йўлидаги янги сама-радир. Яъни Чингиз Айтма-тов ижодий ривожланиб му-ҳим бир эвенюти» («Прав-да» 1970, 23 июль). Қисса-нинг муҳим фазилатларидан бири — унда реализм билан романтиканинг, реал ифода-лар билан раъсий усуллар-нинг, ҳаёт билан эртанинг узвий бирикни кетганлиги-дир. Адиб қисса воқеалари ва қўрамонларига марксча-ленинча фалсафа ва совет эстетикаси нўқтан назардан, коммунистик партиявийлик мамқулидан ёндашди.

Маълумки, ҳар бир ёзув-чининг ўз дастхати, овози бўлганидек, Ч. Айтматов ижодининг ҳам ўзига хос индивидуал ҳислат ва фаз-илатлари бор. Ёзувчи услуби-нинг бош хусусити, лўнда қилиб айтганда, асарлари-нинг замон билан ҳаммафас-лиги, ақойиб романтик руҳ билан сурғорилганлиги, улар-да лиризм мавж уриб тур-ганлиги, бадиий-символик иф-ода қилиниши, нўқот асар архитектуракидаги ўзига хосликлардан иборат. Хусус-ан, образлар характери-ни яратиб, уларнинг ички-пси-хологик ҳолатларини тасвир-лаш, баънининг табиий ва таъсирчанлиги, ритмининг са-вол усули, воқеа-ҳодисалар-ни антитеза усулида қўра-тиш, ҳар бир персонаж тили-нинг фалат ўзига ҳослиги — буларнинг ҳаммаси ёзувчи услубининг қўзга равшан ташланиб турган асосий ху-суситларидир.

Хулоса қилиб, айтганда, Ч. Айтматов асарлари энди-лида жулман жаҳон бўйлаб зафарли олимлармоқда. Унинг ҳаётбахш овози ҳамма ми-нақадарла жаранглаб туриб-ди. Ёзувчи асарлари дўненинг 83 тилида — ўн миллион нусхада босилганлиги бўл-га гувоҳлик беради. Ёзувчининг ҳаёт йўли, ижодий фаоли-яти — ўзининг бутун куч-қу-ватини, қалб қўрнини жона-қой халқига, Ватанига, бутун ин-сониятнинг порлоқ келажак-ига сафарбар этган ҳақирий санъаткорининг еркин ҳаёт бўлидир.

Асга РАШИДОВ.

Ўзбекистон пойтахти йилдан-йилга чирой ошмоқда. Кейин-ги йилларда Тошкентда барча қўлайликларга эга бўлган кўр-кам уй-жойлар, маданий-маъ-муий муассасалар, мамурий бинолар қўрилди. Суратда: Ўрта Осиё темир йўли бош-қармаси янги биносининг ички қўрниниши.

Ўзбекистон пойтахти йилдан-йилга чирой ошмоқда. Кейин-ги йилларда Тошкентда барча қўлайликларга эга бўлган кўр-кам уй-жойлар, маданий-маъ-муий муассасалар, мамурий бинолар қўрилди. Суратда: Ўрта Осиё темир йўли бош-қармаси янги биносининг ички қўрниниши.

И. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

11 декабрь кўни Тошкентда Ўзбекистон Архитекторлар союзининг VII пленуми бўлди. Пленум саноат усулидаги уй-созлик шароитида уй-жой ар-хитектурасини ривожлантириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Муҳокама этилган ма-сала юзасидан пленумда резо-люция қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИСИ-НИНГ ПЛЕНУМИ

ТОШКЕНТДАГИ ГАЛЕРИЯДА ВА КУРСАТАМИЗ

МАРКАЗИЯ ТЕЛЕВИЗИОННИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

БҲТҲ

МАРКАЗИЯ ТЕЛЕВИЗИОННИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимн

19.30 — «Нувел де Моску» газетасининг соғирини учун фи-гурали учин бўйича халқаро мусобақалар. 21.30 — Вақт. 22.05 — Хўжакати фильм. 22.35 — Фестиваллар, конкур-лар, концертлар. 23.10 — Хўжакати фильм. 23.30 — Янги-динлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИЗИОННИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Жонажон ўлка. 18.30 — Хўжакати фильм. 18.55 — Миллионлар денгизка универси-тети. 19.15 — Ахборот. 19.30 —

Чингиз Айтматов асарлари энди-лида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Т. Жалилов номли халқ чо-гу орестрининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Пахта-зор — мардлар майдои. 22.30 — Соқолово. Бадий фильм. 2-се-рия. 22.25 — Қизлар қоний уйнамоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 — Жиндет қилдирув инспектори. Бадий фильм. 20.35 — Янгиликлар.

— даир талаби. 13.30 — Чет аз астрадан артистларнинг кон-церти. 14.00 — Қўрқиб ер сў-ховати. 16.10 — Ч. Айтматов турган кўннинг 50 йиллиги-га. 18.30 — Москва. Халқаро ҳўжати агулал проблемалар. 18.50 — Ўшда. 19.40 — Умрбоқчи дўстлик. 20.25 — Қоракўлак қўлар. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.40 — У. Назаров Одамлар. Инженероика. 22.28 — Шаҳарлар ҳақида қўшқилар. 23.20 — Дам олий концерти.